

V L A D I K A
G R I G O R I J E

JEDNI DRUGIMA
POTREBNI

B e s j e d e

■ Laguna ■

Copyright © 2026, Grigorije Durić
Copyright © ovog izdanja 2026, LAGUNA
Illustration copyright © 2026, Jelena Vezmar

Ilustracije na koricama: Jelena Vezmar

JEDNI DRUGIMA
POTREBNI

Besjede

Sadržaj

Predgovor: Bog koji voli i prašta	11
Prof. dr Vladan Perišić	
I Put jednog arhijereja	15
Prizvanje	17
Na tronu na kom su stajali sveti	25
Ponovo u Mostaru	31
Pola srca ostavljam	37
Opet na početku	41
II Presveta i sveti	51
Neka mi bude po riječi tvojoj	53
Hajde ka Ocu	59
Takav nam trebaš, arhijereju	63
Svjetlost što iscjeljuje	69

III Svjedočanstva vjere	73
Pamćenje, a ne zlopamćenje	75
Gdje jaganjci pobjeđuju	81
Ono što rat ne može uzeti	87
Odakle smo, ko smo i kuda idemo?	91
IV Iz smrti u život	97
Učila si nas da budemo ljudi	99
Pastiru duše moje	105
Koji stajaše pravo	111
Jedni drugima potrebni	117
V Međureligijski dijalog	123
Gradeći hram, gradili smo mir	125
Riječ kao most	131
Čiji je naš Sveti Vlaho?	137
Gdje je Duh Gospodnji, ondje je sloboda	143
Poštujmo jedni druge	155
VI Svjetlost zasija u tami	159
S nama je Bog	161
Ne boj se, samo vjeruj	167
Ko je žedan, neka dođe	173
Tajna od vječnosti sakrivena	179
Po vjeri vašoj neka vam bude	185
I ispuni se riječ Gospodnja	189
Svjetlost zasija u tami	195

VII Ogledalo u kojem se ogledamo.	201
Slovo (o) studentima	203
Pogovor: O nadarenosti i dužnosti da se riječima vrati ugled	207
Prof. dr Bogoljub Šijaković	
Napomene	215
<i>O autoru.</i>	<i>229</i>
<i>Riječi zahvalnosti</i>	<i>231</i>

Predgovor

BOG KOJI VOLI I PRAŠTA

Bog je tajna. Episkop Grigorije ne pokušava da je odgonetne. On nam je približava. Ili nas približava njoj.

Posle čitanja ovih beseda episkopa Grigorija jasno je da najupečatljivija slika Boga koja nas prati iz besede u besedu značajno odstupa od onoga što smo navikli da čujemo u sličnim propovedima. Tako u ovim besedama ne nailazimo na Boga koji autoritativno grmi i od koga se strepi. Koji zapoveda i nadgleda. Koji naređuje i kažnjava. Koji je Bog jedne nacije koju čuva od ostalih koje joj neprestano prete. Koji mrzi zapadnu civilizaciju i uči nas da svako zlo dolazi sa te strane. Nema ovde, dakle, ničega od onoga čega su prepune besede koje se decenijama neumorno ponavljaju po srpskim crkvama. Nasuprot tome, Bog episkopa Grigorija je isključivo Bog ljubavi. On se ljudima pojavljuje uvek kao blagi Bog. Bog koji voli i koji prašta. Koji nas razume bolje nego što smo mi ikada uspeli da razumemo sebe. Koji je uvek tu kad

smo slabi, ranjivi, depresivni ili izgubljeni. Grigorijev Bog je Bog-za-nas.

Zato u ovim besedama episkop, imajući upravo takvog Boga na umu, teši unesrećene, podiže pale, hrabri neodlučne. On zna da je ljudsko biće sklono posrtanju i padu, ali zna i da je blagi Bog čvrsto i neodstupno rešio da ga ne prepusti i ostavi ovoj njegovoj sklonosti. S takvim Bogom na umu, Grigorije svoje slušaoce stalno bodri i ohrabruje da se ne pomire sa sudbinom, da se ne predaju kada gube, a pogotovo da ne okrivljuju druge za nezavidno stanje u kojem su se našli. Grigorije takve bodri da skupe svu svoju snagu kako bi se okrenuli Gospodu koji je jedini koji ih nikada neće zaboraviti i ostaviti da propadaju, nego samo čeka neki mali, ma i najmanji, čovekov znak kojim ga ovaj poziva, i on se odmah spreman odaziva da pomogne, da uteši, da isceli, da obnovi, da podigne. Bog episkopa Grigorija je Bog čovekoljubac. To je njegova temeljna odlika.

Slušajući o ovakvom Bogu, koga ne susrećemo svakog dana, teško je oteti se utisku da nam možda sam taj Bog, rečima njegovog vernog služitelja Grigorija, poručuje da on nije tu da nam izdaje naredbe, da nam preti i da nas stalno nadgleda i hvata u greškama, nego je tu, u našim životima, da nam se nađe kad je najteže, da nas uteši i ohrabri, da nam objasni kako je život, uprkos svim nećaćama koje nas mogu snaći, ipak lep i vredan življenja, samo ako ga živimo tako što ćemo prema onima s kojima se susrećemo biti predusretljivi, iskreni, darežljivi,

pravični, milosrdni... Drugim rečima, ako se prema njima postavimo kao ljudi. I da će on tada uvek neodstupno biti uz nas... Ako dopustimo da nas besede episkopa Grijorija odvedu u tom pravcu, onda su one ispunile svoju plemenitu svrhu.

Prof. dr Vladan Perišić

I
PUT JEDNOG ARHIJEREJA

Prizvanje

Na hirotoniji u Trebinju 5. juna 1999. godine

Veliča duša moja Gospoda; i obradova se duh moj Bogu, Spasu mojemu, što pogleda na smjernost sluge svoga,¹ koji iako grešan i nedostojan episkopske službe, sa strahom i trepetom, prihvatajući blagi jaram Hristov, tješi se, raduje i govori: „I milost je njegova od koljena do koljena onima koji ga se boje“ (Lk 1, 50).

Svjatješi oče, otačastveni arhijereji Srpske pravoslavne crkve, draga braćo i sestre, draga dječice, posebno vi, srpski siročići,

Nalazeći se u ovom sveštenom trenutku u domu Gospodnjem, pred licem Božjim, pred vašim svetinjama, braćo i saslužitelji, i pred ovim bogoljubivim rodnom hrišćanskim, u Crkvi Hristovoj, vascijelim bićem svojim osjećam potrebu da blagodarim, slavoslovim i molim, a to će, ako Bog dâ milošću svojom, biti služba za čovjeka rođenog na zemlji! Iako nemam moć, znam za biblijsku

istinu da se sila Božja u nemoći pojavljuje i da Bog podiže slabe da posrami silne.² Znam, po apostolu Pavlu, da svaki „prvosveštenik koji se uzima između ljudi, postavlja se za ljude na služenje Bogu, da prinosi i darove i žrtve za grijeh, koji može da saosjeća sa onima koji su u neznanju i zabludi; jer je i sâm podložan slabostima“ (Jev 5, 1–2).

Blгодарim Gospodu, velikom arhijereju, glavi Crkve, i vama, Vaša svetosti, za ovu blagodat i službu episkopstva. Blгодарim mojim roditeljima što sam kršten, jer sam na krštenju primio Duha Svetoga i pečat zaloga budućeg Carstva. Blгодарim Trojičnome Bogu, Ocu i Sinu i Svetome Duhu, za divan dar ljubavi i milosti Božje, za dar pokajanja. Jer svako pokajanje bješe za mene novo radovanje, nova blagodat, novo očišćenje od tame i nečistoće grijeha. Stoga i ja svjedočim danas da je pokajanje vaistinu „najljepši cvijet ljudskog poštenja“.³

Moj otac Zdravko otišao je kod Gospoda kada je imao trideset i tri godine, a ja svega četiri. Ostavio je dva nekakva sina i, kako kažu, rekao je mojoj majci Savki „Bog će se postarati“ za nas (1 Moj 22, 8). Gospod se postarao i ja danas stojim pred vama kao episkop humski, a moj brat Stanislav kao prezviter. Blгодарim na tome Bogu i svojim roditeljima.

I danas se s ljubavlju i radošću sjećam mojih prvih učitelja pobožnosti, đeda Ljube i đeda Petra, i blгодарim im što su me vaspitali da budem čovjek Božji. Blгодарim njima, mojoj majci i bratu Stanislavu što smo slavili

naše slave Svetog Ignjatija i Svetog Luku. Brat je postao domaćin sa osam godina, a ja već s pet čitao slavaricu. Sve je to bilo svečano i sa strahopoštovanjem, ispunjeno božanskim mirom i ljubavlju. Blagodarim stricu Dušanu i bratu Slavoljubu, te svima koji su mi pomagali tokom odrastanja. Svim prijateljima i neprijateljima, jer su me neprijatelji – po riječima vladike Nikolaja – često u naručje Božje nagonili.⁴

Blagodarim i svima koji su danas došli – i onima koji nisu mogli doći – iz našeg malenog i živopisnog sela Planinice,⁵ koje je u ovome ratu spaljeno do temelja, ali koje svi mi nosimo u srcu kao u nekoj tajanstvenoj skrivnici. U srcu nosimo i našu crkvicu Svete Trojice, Trojičindanski sabor i sve naše grobove, a naročito one najnovije iz posljednjeg rata.

Blagodarim svim sveštenicima koji su služili u mom kraju: proti Danilu Marjancu, ocu Ranku Gunjiću, ocu Slobodanu Lubardi, kao i ocu Delivoju Rajaku. Blagodaran sam svim svojim učiteljima u Bogosloviji i na Bogoslovskom fakultetu u Beogradu. Naročito sam blagodaran sadašnjem mitropolitu, a u ono vrijeme jeromonahu Amfilohiju, jer je njegov monaški lik uticao na moju dušu i ukrepljivao je u stremljenju za anđeoskim obrazom monaškim.

Izuzetnu zahvalnost dugujem mom učitelju i ocu vladici Ignatiju,⁶ što je u meni budio i razgorijevao ljubav prema Bogu, Crkvi i ljudima, životu i svijetu u kome živimo.